

ВПЛИВ ПРОЦЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ НА СТАН ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

С. П. ПРАСОЛОВА, кандидат економічних наук, доцент
(Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. *Мета статті полягає в дослідженні причинно-наслідкових зв'язків між дієвістю процентних каналів монетарного трансмісійного механізму НБУ та станом грошово-кредитної безпеки України на основі аналізу основних індикаторів такої безпеки за період 2008–2017 рр., а також формуванні пропозицій щодо розробки системної процентної політики НБУ в посткризовий період. Методика дослідження.* Досягнення поставленої мети здійснено за допомогою таких загальнонаукових та спеціальних методів дослідження: групування, порівняння, аналізу коефіцієнтів, трендового аналізу, синтезу та абстрактно-логічного методу. **Результати.** За результатами оцінки впливу процентної політики НБУ на стан грошово-кредитної безпеки України за останні 10 років сформовані пропозиції щодо розробки системної процентної політики центрального банку. **Практична значущість результатів дослідження.** Сформовані у статті пропозиції щодо розробки системної процентної політики НБУ в посткризовий період спрямовані на досягнення внутрішньої рівноваги між рівнями інфляції та економічного зростання для забезпечення на цій основі грошово-кредитної безпеки країни на довгострокову перспективу.

Ключові слова: процентна політика, трансмісійний механізм, грошово-кредитна безпека, економічне зростання.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Світовий досвід функціонування фінансових систем різних країн засвідчує, що дієві важелі мінімізації й локалізації дії негативних наслідків фінансових криз, досягнення економічного зростання та низки інших цільових орієнтирів в економіці містяться у сфері реалізації грошово-кредитної політики центральних банків та особливостей застосування інструментів грошово-кредитного регулювання (обов'язкові резервні вимоги, рефінансування, операції на відкритому ринку тощо). Особливе місце з-поміж таких інструментів відводиться процентній політиці центрального банку, яка є важливим якісним елементом дії трансмісійного механізму впливу монетарної політики на економічний розвиток та інфляцію. При цьому важливість процентного ка-

налу монетарної трансмісії в умовах вітчизняного фінансового ринку, визначена Основними засадами грошово-кредитної політики на 2016–2020 рр., полягає у використанні облікової ставки НБУ (далі – облікова ставка) як основного індикатора змін у грошово-кредитній політиці та орієнтира вартості залучених і розміщених грошових коштів із метою забезпечення цінової стабільності в разі переходу від монетарного до інфляційного таргетування [9]. Такі цільові орієнтири процентної політики НБУ вказують на пріоритетність досягнення і підтримання саме цінової стабільності порівняно з іншими цілями й завданнями грошово-кредитної політики, визначаючи її напрям як рестриктивний. Цей підхід не є системним, оскільки не дозволяє створювати монетарні умови для досягнення внутрішньої рівноваги – не тільки оптимального рівня інфляції, але й економічного зростання.

У зв'язку з цим, вагомою стає проблема пом'якшення монетарної політики, орієнтованої не тільки на забезпечення цінової стабільності, але й на активізацію процентних каналів трансмісійного механізму для розширення можливостей внутрішнього кредитування і, на цій основі, стимулювання економічного зростання, про що свідчать дослідження Дж. Кейнса [6], В. В. Коваленко [7] та ін. Тому виникає необхідність подальших теоретичних досліджень і пошуку практичних рішень, спрямованих на покращення механізму грошово-кредитного регулювання через процентний канал трансмісійного механізму монетарної політики центрального банку й, як наслідок, забезпечення грошово-кредитної безпеки банківської системи країни як важливої складової її економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями забезпечення економічної, у тому числі грошово-кредитної, безпеки в межах своїх наукових досліджень займалися такі науковці, як О. І. Барановський [1], В. В. Коваленко [7], О. С. Дахнова, Т. Е. Городецька, А. О. Семенець [4] та ін. Загалом, проблеми забезпечення грошово-кредитної безпеки в цих працях є досить різноманітними й відображають оцінку стану грошово-кредитної системи з точки зору ефективності застосування монетарних інструментів центральним банком з урахуванням внутрішніх і зовнішніх загроз. Зокрема, грошово-кредитна безпека розглядається як такий стан грошово-кредитної системи, що забезпечує всіх суб'єктів національної економіки якісними й доступними кредитними ресурсами в обсягах та на умовах, що сприяють досягненню економічного зростання національної економіки [4, с. 279].

При цьому не враховується, що зміна основних індикаторів грошово-кредитної безпеки визначається обраним напрямом грошово-кредитної політики НБУ, який впливає на ефективність дії монетарного трансмісійного механізму, перш за все, через якісні процентні канали з точки зору забезпечення розвитку реального сектору економіки. Зокрема, роль процентної політики центрального банку в забезпеченні економічного зростання визначена такими провідними зарубіжними та вітчизняними науковцями, як Дж. Кейнс [6], О. В. Дзюблук [5], В. В. Коваленко [7] та ін.

У зв'язку з цим, важливого значення набуває моніторинг таких основних індикато-

рів грошово-кредитної безпеки країни у їх взаємозв'язку з аналізом дієвості процентної політики в механізмі впливу інструментів грошово-кредитного регулювання на економічний розвиток України.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є вивчення причинно-наслідкових зв'язків між дієвістю процентних каналів монетарного трансмісійного механізму НБУ та станом грошово-кредитної безпеки України на основі аналізу основних індикаторів такої безпеки за період 2008–2017 рр. а також формування пропозицій щодо розробки системної процентної політики НБУ, орієнтованої на досягнення внутрішньої рівноваги між рівнями інфляції та економічного зростання для забезпечення на цій основі грошово-кредитної безпеки країни.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. За сучасних умов ефективність грошово-кредитної політики НБУ визначається дієвістю основних каналів функціонування монетарного трансмісійного механізму НБУ, які мають забезпечити цінову стабільність на основі використання режиму таргетування інфляції для забезпечення цінової та фінансової стабільності з тим, щоб у подальшому забезпечити передумови сталого економічного розвитку країни [9].

При цьому, як уже зазначено, найбільш вагомим каналом монетарного трансмісійного механізму є саме процентний канал, за допомогою якого поширюється вплив на економіку через регулювання процентних ставок, а через них – на сукупний попит і виробництво. Впливаючи на економіку через процентний канал, центральний банк регулює ціну грошей і капіталу як у коротко-, так і довгостроковій перспективі, що позначається на динаміці заощаджень, витрат та інвестицій. Специфіка функціонування цього каналу полягає в тісному взаємозв'язку облікової ставки НБУ як ключової ставки грошового ринку з іншими процентними ставками та наявності часового лагу їх впливу на процеси ціноутворення й рівень інфляції.

Дослідження змін основних процентних індикаторів грошово-кредитної безпеки у 2008–2017 рр., розрахованих відповідно до Методичних рекомендацій щодо економічної безпеки України [8] у табл. 1, підтверджують їх взаємозв'язок із рівнем облікової ставки НБУ.

Зокрема, досягнення максимального рівня середньорічної облікової ставки НБУ у кризових 2008 та 2015 рр. (відповідно, 12 % та 22 % за даними табл. 1) обумовило відповідне зростання рівнів процентних ставок за кредитними й депозитними операціями банків (відповідно, 18,3 % та 11,8 % у 2009 р., 17,5 % та 11,6 % у 2015 р., табл. 1). Така динаміка значною мірою була зу-

мовлена необхідністю таргетування інфляційних процесів у кризові періоди, коли індекси споживчих цін досягали максимальних значень (відповідно, 122,3 у 2008 р. та 143,3 у 2015 р., табл. 1).

З іншого боку, можемо констатувати, що вплив процентного каналу на грошово-кредитну безпеку України за рівнем процентних індикаторів в аналізованому періоді не став дієвим.

Таблиця 1

Вплив процентної політики НБУ (за рівнем облікової ставки) на зміну основних процентних індикаторів грошово-кредитної безпеки України у 2008–2017 рр. [складено автором за офіційними даними НБУ [2]]

Рік	Облікова ставка НБУ, %	Процентні ставки за кредитами, наданими депозитними корпораціями резидентам, %	Процентні ставки за депозитами, залученими депозитними корпораціями на рахунки резидентів, %	Різниця між процентними ставками за кредитами та депозитами, %	Середньозважені процентні ставки за кредитами, наданими депозитними корпораціями в національній валюті, %	Індекс споживчих цін	Рівень середньозваженої процентної ставки за кредитами в національній валюті відносно індексу споживчих цін, в.п.
2008	12,0	16,0	8,3	7,7	17,8	122,3	-4,50
2009	10,3	18,3	11,8	6,5	20,9	112,3	8,60
2010	7,8	14,6	9,4	5,2	15,7	109,1	6,60
2011	7,8	14,3	7,3	7,0	16,0	104,6	11,40
2012	7,6	15,5	11,3	4,2	18,4	99,8	18,60
2013	6,5	14,4	9,5	4,9	16,6	100,5	16,10
2014	14,0	15,0	10,5	4,5	17,6	124,9	-7,30
2015	22,0	17,5	11,6	5,9	21,8	143,3	-21,50
2016	14,0	15,9	10,4	5,5	18,5	112,4	6,10
2017	14,5	14,6	8,3	6,3	16,4	113,7	2,70

По-перше, про це свідчать зміни різниці між процентними ставками за кредитами, наданими депозитними корпораціями, та процентними ставками за депозитами, залученими депозитними корпораціями (крім НБУ), які в аналізованому періоді перевищували 5 % та характеризувалися з точки зору безпеки як небезпечні (за виключенням 2012 та 2013 рр., коли ця різниця знизилася, відповідно, до 4,2 % та 4,9 %, див. табл. 1) за оптимальних значень цього індикатора на рівні 3-4 %. Зростання ж значення цього індикатора до 6,3 % на кінець 2017 року є негативним, оскільки має дестимулювальний вплив на стан грошово-кредитної безпеки. Така ситуація обумовлена зростанням наявного коридору між рівнями процентних ставок за кредитними й депозитними операціями внаслідок виперед-

жувального зниження ставок за депозитними операціями та відповідного зростання облікової ставки до 16 % на кінець 2017 року [2].

По-друге, недостатньо дієвим є також вплив процентного каналу й на рівень інфляції у країні, про що свідчать зміни такого індикатора грошово-кредитної безпеки, як рівень середньозваженої процентної ставки за кредитами, наданими депозитними корпораціями (крім НБУ) в національній валюті, відносно індексу споживчих цін, показаний на рис. 1. За оптимального значення цього індикатора на рівні 3-5 % (відзначалось тільки у 2017 р., коли складало 2,7 %, див. рис. 1), спостерігалися значні коливання значення цього показника (від 21,5 % у 2015 р. до 18,6 % у 2012 р., див. табл. 1), що відповідає критичним і негативним значенням.

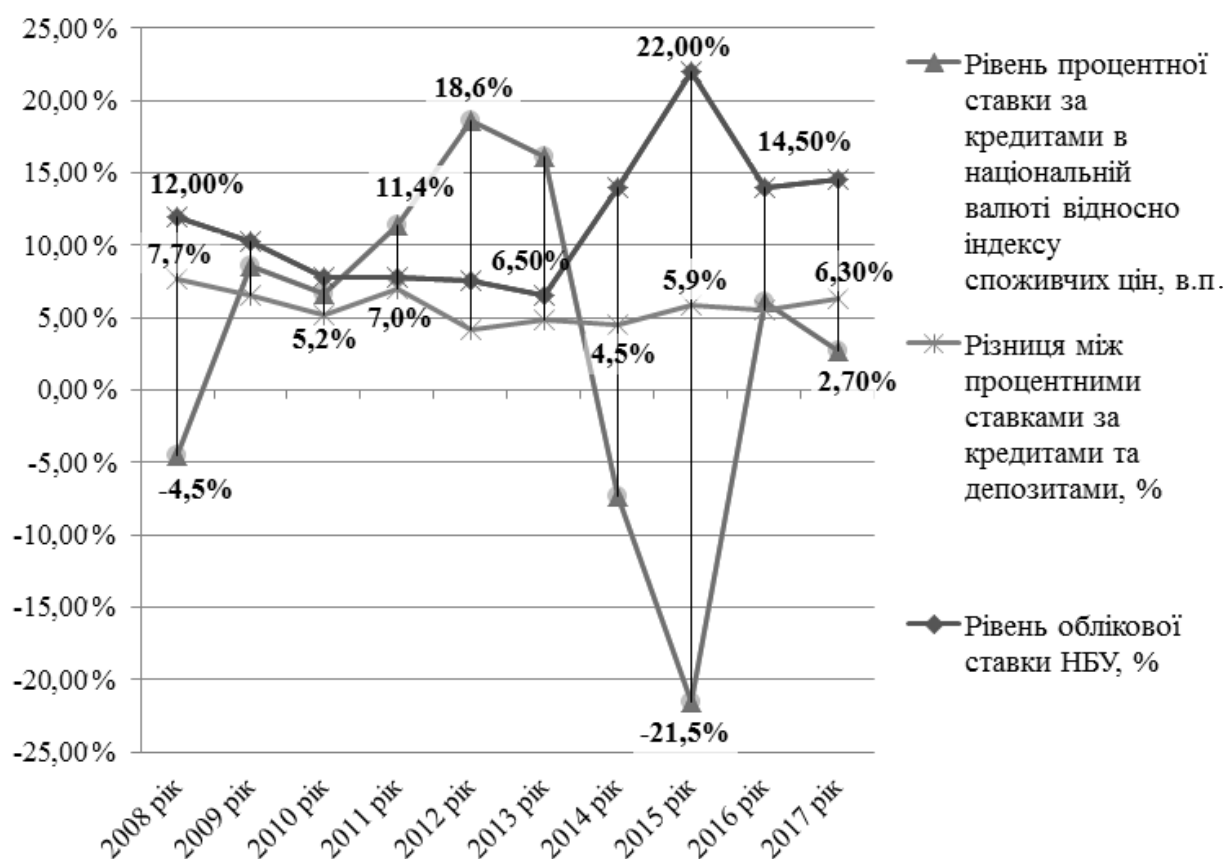

Рис. 1. Оцінка впливу процентної політики НБУ (за рівнем облікової ставки) на зміну основних процентних індикаторів грошово-кредитної безпеки України у 2008–2017 рр. [складено на основі даних [2]]

Тим самим, можна стверджувати, що середньострокова ціль щодо інфляції, визначена Основними засадами грошово-кредитної політики на 2016–2020 рр. на рівні 5 % (для річного приросту індексу споживчих цін) [8], за допомогою дії процентного каналу трансмісійного механізму у 2016–2017 рр. так і не була досягнута, навіть за умов максимізації облікової ставки НБУ у 2015 р. (22 % за рік) та збереження її на достатньо високому рівні у 2016 та 2017 рр. (на кінець 2017 року знову зросла до 16 % річних).

У цілому, зазначені тенденції характеризують грошово-кредитну політику як рестриктивну, для якої характерним є утримання ключових ставок грошового ринку, перш за все, облікової ставки НБУ на достатньо високому рівні, що через дію монетарного трансмісійного механізму призводить до підвищення ціни грошей і, як наслідок, змушує банки другого рівня скоротити свій попит на кредити, а також обмежує їх можливості щодо кредитуван-

ня суб'єктів економічної діяльності та стає причиною підвищення процентних ставок за наданими кредитами за відповідного зниження попиту за наданими кредитами й відповідного зниження попиту суб'єктів економіки на кредити загалом. Така ситуація, яка, відповідно до тверджень Дж. Кейнса, характеризується нездатністю процентних ставок до зниження, є найважливішим чинником обмеження інвестиційного процесу, адже за таких умов увесь дохід від інвестицій, які значною мірою здійснюються за рахунок банківських кредитів, по суті, сплачується кредитором, а інвестор втрачає стимули до капіталовкладень [6].

Як свідчать дані табл. 2, утримання облікової ставки НБУ як ключової ставки грошового ринку на достатньо високому рівні у стабільних фазах економічного розвитку (2011–2013 рр.) суттєво обмежувало темпи економічного розвитку країни (не більше 5,4–5,7 % , відповідно за даними гр. 5 табл. 2, оцінені за індексом фізичного обсягу ВВП у відсотках до

2010 року, тобто, без урахування інфляційного знецінення). У кризові 2009 та 2014–2015 рр. рівень облікової ставки НБУ зростав швидшими темпами, ніж рівень процентної ставки за кредитами, наданими банками в економіку (нефінансовим корпораціям) в національній валюті. Відповідно, співвідношення між цими

ставками наближалось до 1 та перевищувало її (0,838 у 2014 р. та 1,028 у 2015 р., гр. 4, табл. 2), що обумовило зниження темпів економічного розвитку України в зазначені роки (відповідно, 96,1 % у 2009 та 98,8 % у 2014 і 89,1 % у 2015 рр., гр. 5 табл. 2), досягши їх мінімальних значень за останні 10 років.

Таблиця 2

Вплив процентної політики НБУ на рівень економічного розвитку України та її грошово-кредитну безпеку за окремими показниками [складено автором за офіційними даними [2, 10]

Рік	Облікова ставка НБУ, %	Середньозважена річна ставка за кредитами, наданими банками в економіку (нефінансовим корпораціям) в національній валюті, %	Співвідношення річної облікової ставки та річної ставки за кредитами, наданими в економіку (гр.2/гр.3)	Індекс фізичного обсягу ВВП у відсотках до 2010 року	Питома вага довгострокових кредитів у загальному обсязі наданих банками кредитів (скоригована на курсову різницю), %	Питома вага готівки поза банками (M_0) в загальному обсязі грошової маси (M_3), %
2008	12,0	17,2	0,698	113,2	31,47	30,01
2009	10,3	21,0	0,490	96,1	25,75	32,22
2010	7,8	14,9	0,523	100,0	29,10	30,60
2011	7,8	14,7	0,531	105,4	25,34	28,10
2012	7,6	17,3	0,439	105,6	21,62	26,29
2013	6,5	15,2	0,428	105,7	19,10	26,16
2014	14,0	16,7	0,838	98,8	19,61	29,57
2015	22,0	21,4	1,028	89,1	20,38	28,60
2016	14,0	17,7	0,791	91,3	25,66	28,51
2017	14,5	15,1	0,961	*	26,26	27,51

Така ситуація негативно вплинула й на рівень грошово-кредитної безпеки, оціненої за змінами питомої ваги довгострокових кредитів у загальному обсязі наданих банками кредитів (у т. ч. надані в іноземній валюті, скориговані на курсову різницю), що у 2008–2017 рр. мала тенденцію до зниження, а у кризові 2014–2015 рр. досягала мінімальних значень (19,61 % у 2014 та 20,38 % у 2015 р., гр. 6 табл. 2).

Указаний індикатор характеризує реальні наміри банків щодо довгострокової інвестиційної діяльності, а його значення, яке має досягати 60 % (оптимальне значення), в аналізованому періоді коливалося від 19,10 % у 2013 р. до 31,47 % у 2008 р., що визначало рівень грошово-кредитної безпеки як критичний та небезпечний. Ситуацію погіршувало і скорочення дії рівня грошово-кредитного мультиплікатора у кризові періоди внаслідок

масового вилучення депозитів населенням, що позначалося на досягненні максимальних в аналізованому періоді значень питомої ваги готівки поза банками (M_0) в загальному обсязі грошової маси (M_3) (за оптимальних 20 % досягало 32,22 % у 2009 та 29,57 у 2014, 28,60 % у 2015 рр., гр. 7 табл. 2), також визначаючи рівень грошово-кредитної безпеки за цим індикатором як небезпечний.

Тим самим можна стверджувати, що подальше утримання рестриктивного напрямку грошово-кредитної політики НБУ через дію процентного каналу трансмісійного механізму посилюватиме його дестабілізуючий вплив як на рівень грошово-кредитної безпеки України, так і на рівень її економічного зростання, унаслідок зниження інвестиційної активності та платоспроможного попиту в економіці.

Отже, у посткризовій фазі виникає об'єктивна необхідність переорієнтації монетарної

політики центрального банку з рестриктивного напрямку на експансивний, який дозволить стимулювати внутрішній попит із боку реального сектору економіки та, відповідно, подолати негативний вплив кризових процесів на грошово-кредитну безпеку країни. Зокрема, як свідчить зарубіжний досвід, сучасні європейські тенденції в реформуванні Базельських стандартів спрямовані саме на пом'якшення монетарної політики та впровадження заходів щодо стимулювання кредитування банками реального сектору економіки, малого й середнього бізнесу. Для цього Європейський центральний банк запровадив цільові довгострокові операції рефінансування для кредитування банками виробництва, а у 2016 р. відбулось зниження ключової ставки рефінансування до 0 % [3].

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Результати аналізу причинно-наслідкових зв'язків між дієвістю процентних каналів монетарного трансмісійного механізму НБУ та змінами основних індикаторів грошово-кредитної безпеки України за 2008–2017 рр. свідчать, що орієнтація зазначеного процентного каналу суто на подолання хронічної інфляції за рахунок підвищення провідних ставок фінансового ринку, перш за все, облікової ставки НБУ була неефективною, оскільки, з одного боку, так і не забезпечила подолання інфляційних процесів в економіці країни, а з іншого – забезпечила зростання вартості кредитних ресурсів та мала дестабілізуючий вплив майже на всі індикатори грошово-кредитної безпеки, ставши чинником, що стримує економічний розвиток і зростання реального ВВП України.

Доведено, що в посткризовій фазі виникає об'єктивна необхідність переорієнтації монетарної політики центрального банку з рестриктивного напрямку на експансивний, який дозволить стимулювати внутрішній попит із боку реального сектору економіки в посткризовій фазі. Це потребує підвищення дієвості процентного каналу монетарного трансмісійного механізму на основі формування такої системної процентної політики НБУ, яка буде орієнтована на досягнення внутрішньої рівноваги між рівнями інфляції та економічного зростання для забезпечення на цій основі грошово-кредитної безпеки країни. Для цього необхідним є реалізація таких заходів:

- оскільки облікова ставка центрального банку має індикативний характер, орієнтуючи суб'єктів фінансового ринку на довгостроковий тренд зміни вартості капіталу, – забезпечити її позитивний рівень не щодо наявної, а щодо очікуваної (визначеної Основними засадами грошово-кредитної політики на рік) інфляції, що більше відповідає цілям монетарної політики НБУ;
- підвищити ефективність процентної політики за рахунок установлення оптимального коридору ринкових процентних ставок банків за кредитами й депозитами шляхом забезпечення контрольованості ставок грошового ринку;
- стимулювати кредитування банками реального сектору економіки на основі зниження ставок рефінансування банків для кредитування промисловості до 4-5 % з урахуванням рентабельності високотехнологічних галузей промисловості;
- забезпечити повноцінну роботу ключових елементів інфраструктури грошово-кредитного ринку для сприяння розвитку інституційних підходів до управління монетарним трансмісійним механізмом.

Отже, для успішного виходу України із кризи необхідним є створення незалежної фінансової системи країни, орієнтованої на внутрішній кредитний потенціал. Для цього, у подальших наукових дослідженнях, планується простежити ефективне використання не тільки процентного, але й інших (валютного, кредитного) каналів трансмісійного механізму забезпечення економічного зростання на довгострокову перспективу на основі відповідної зміни спрямованості монетарних стратегій від антикризових до інноваційних, орієнтованих на підтримку кредитування реального сектору економіки засобами монетарної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. І. Філософія безпеки : монографія : у 2 т. / О. І. Барановський. – Київ : УБС НБУ, 2014. – Т. 1. Основи економічної і фінансової безпеки економічних агентів. – 831 с.
2. Грошово-кредитна та фінансова статистика [Електронний ресурс] : Офіційне інтер-

нет-представництво НБУ. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid> (дата звернення: 27.01.2018). – Назва з екрана.

ric/vvp.htm/ (дата звернення: 27.01.2018). – Назва з екрана.

REFERENCES

3. Інформація про процентні ставки центральних банків, валюти яких складають основний обсяг операцій на ринку Forex [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.forexua.com/ua/analytic/rates/> (дата звернення: 27.01.2018). – Назва з екрана.
4. Дахнова О. Є. Аналіз стану грошово-кредитної безпеки України / О. Є. Дахнова, Т. Е. Городецька, А. О. Семенець // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 1 (175). – С. 277–283.
5. Дзюблюк О. В. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України : монографія / О. В. Дзюблюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 530 с.
6. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег [пер. с англ.] / Кейнс Дж. М. – Москва : Прогресс, 1978. – 321 с.
7. Коваленко В. В. Роль банків у забезпеченні сталого розвитку реального сектору економіки України : монографія / В. В. Коваленко. – Одеса : ОНЕУ, 2016. – 244 с.
8. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 29.10.2013 № 1277 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm/ (дата звернення: 27.01.2018). – Назва з екрана.
9. Пропозиції стосовно розроблення Основних засад грошово-кредитної політики на 2016–2020 роки : схвалені Постановою Правління НБУ 18.08.2015 р. № 541 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15/> (дата звернення: 27.01.2018). – Назва з екрана.
10. Статистика валового внутрішнього продукту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/>
1. Baranovskyi, O. I. (2014). *Filosofia bezpeky. T. I. Osnovy ekonomichnoi i finansovoi bezpeky ekonomichnykh ahentiv [The philosophy of security. Vol. 1. Foundations of economic and financial security of economic agents]*. Kyiv : UBS NBU [in Ukrainian].
2. Hroshovo-kredytna ta finansova statystyka. Ofitsiine internet-predstavnytstvo NBU [Monetary and financial statistics]. (n.d.). <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid>. Retrieved from <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid> (accessed 27 January 2018) [in Ukrainian].
3. Informatsiia pro protsentni stavky tsentralnykh bankiv, valiuty yakykh skladaiut osnovnyi obshiah operatsii na rynku Forex [Information on interest rates of the Central banks whose currencies make up the bulk of operations in the Forex market]. (n.d.). <https://www.forexua.com/ua/analytic/rates>. Retrieved from <https://www.forexua.com/ua/analytic/rates> (accessed 27 January 2018) [in Ukrainian].
4. Dakhnova, O. Ie., Horodetska, T. E. & Semenets, A. O. (2016). Analiz stanu hroshovo-kredytnoi bezpeky Ukrainy [Analysis of the stance of monetary security of Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky – Actual problems of Economics*, 1 (175), 277–283. [in Ukrainian].
5. Dziubliuk, O. V. (2014). *Hroshovo-kredytne rehuliuвання u mekhanizmi zabezpechennia makroekonomichnoi stabilizatsii i efektyvnosti funktsionuvannia bankivskoi systemy Ukrainy: monohr. [Monetary regulation in the mechanism of ensuring macroeconomic stabilization and efficiency of the banking system of Ukraine]*. Ternopil : TNEU [in Ukrainian].
6. Keins, Dzh. M. (1978). *Obshchaia teoriya zaniatosty, protsenta y deneh [The General theory of employment, interest and money]*. Moscow : Prohress [in Russian].
7. Kovalenko, V. V. (2016). *Rol bankiv u zabezpechenni staloho rozvytku realnoho sektoru eko-*

nomiky Ukrainy [The role of banks in sustainable development of the real sector of economy of Ukraine]. Odesa : ONEU [in Ukrainian].

8. Metodychni rekomendatsii shchodo rozrakhunku rinvnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy, zatv. nakazom Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy 29.10.2013 № 1277 [Methodological recommendations for calculating the level of economic security of Ukraine from 29 October 2013 № 1277]. Retrieved from http://cct.com.ua/2013/29.10.2013_1277.htm (accessed 27 January 2018) [in Ukrainian].
9. Propozytsii stosovno rozroblennia Osnovnykh zasad hroshovo-kredytnoi polityky na 2016–2020 roky: skhvaleni Postanovoiu Pravlinnia NBU 18.08.2015 r. № 541 [The proposal for the development of the Basic principles of monetary policy for 2016–2020 from 18 July 2015 № 541]. Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0541500-15> (accessed 27 January 2018) [in Ukrainian].
10. Statystyka valovoho vnutrishnoho produktu [Statistics gross domestic product]. (n.d.). <http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/ric/vvp.htm>. Retrieved from <http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/ric/vvp.htm> (accessed 27 January 2018) [in Ukrainian].

С. П. Прасолова, кандидат экономических наук, доцент (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Влияние процентной политики Национального банка на состояние денежно-кредитной безопасности Украины и ее экономический рост.**

Аннотация. Цель статьи заключается в исследовании причинно-следственных связей между действенностью процентных каналов монетарного трансмиссионного механизма НБУ и состоянием денежно-кредитной безопасности Украины на основе анализа основных индикаторов такой безопасности за период 2008–2017 гг., а также формировании предложений по разработке системной процентной политики НБУ в посткризисный период. **Методика исследования.** Достижение поставленной цели осуществлено посредством таких общенаучных и специальных методов исследования: группировки, сравнения, анализа коэффициентов, трендового анализа, синтеза и абстрактно-логического метода. **Результаты.** По результатам оценки влияния процентной политики НБУ на состояние денежно-кредитной безопасности Украины за последние 10 лет сформированы предложения по разработке системной процентной политики центрального банка. **Практическая значимость результатов исследования.** Сформированные в статье предложения по разработке системной процентной политики НБУ в посткризисный период направлены на достижение внутреннего равновесия между уровнями инфляции и экономического роста для обеспечения на этой основе денежно-кредитной безопасности страны на долгосрочную перспективу.

Ключевые слова: процентная политика, трансмиссионный механизм, денежно-кредитная безопасность, экономический рост.

S. Prasolova, Cand. Econ. Sci., Docent (Poltava University of Economics and Trade). **Influence of interest rate policy of the National Bank on the state of monetary security of Ukraine and its economic growth.**

Annotation. The aim of the article is to research the causal relationships between the effectiveness of interest rates of the monetary transmission mechanism by the National Bank of Ukraine and the condition of monetary security of Ukraine on the basis of analysis of the main indicators of such security for the period of 2008 - 2017 and formation of proposals for the development of system interest rate policy of the National Bank of Ukraine in the post-crisis period. **Methodology of research.** Achievement of the set aim is accomplished by general scientific and special research methods: grouping, comparison, analysis of coefficients, trend analysis, synthesis and abstract-logical method. **Findings.** The proposals of developing a systemic interest rate policy of the central bank have been formed and based on the results of the impact assessment of the National Bank of Ukraine's interest rate policy on the state of monetary security of Ukraine over the past 10 years. **Practical value.** The proposals for the development of the systemic interest rate policy of the National Bank of Ukraine in the post-crisis period, formed in the article, are aimed at achieving the internal balance between inflation and economic growth in order to ensure the country's long-term monetary security.

Keywords: interest rate policy, transmission mechanism, monetary security, economic growth